

Kuća ljudskih prava
Selska cesta 112c, HR-10000 Zagreb
t: +385 (0)1 457 23 98
f: +385 (0)1 457 23 99
kontakt@documenta.hr
www.documenta.hr

MB: 1925199. OIB: 09095322581
Raiffeisen bank Austria d.d.
Broj računa: 2484008-1102930793

CENTAR ZA SUCUŠAVANJE S PROŠLOŠĆU
DOCUMENTA

- MEDIJIMA -

U Zagrebu, 29. rujna 2011.
Ur. broj: 276-2011

IZJAVA ZA JAVNOST POVODOM DVADESETE OBLJETNICE EVAKUACIJE PAKRAČKE BOLNICE

Na današnji dan prije dvadeset godina, 29. rujna 1991. godine, organizirana je i uspješno provedena evakuacija pakračke bolnice. Ovim putem želimo podsjetiti javnost na ovaj iznimno važan i hrabar ljudski čin i odati priznanje svima koji su u tim trenucima pokazali iznimnu humanost i požrtvornost kako bi se spasili životi najugroženijih.

Pakrac je od kraja kolovoza 1991. pa sve do potpisivanja Sarajevskog primirja bio jedna od žarišnih točaka u Domovinskom ratu. Istina, nikad toliko pod lupom javnosti poput Vukovara ili Dubrovnika, ali kada je početkom 1992. godine potpisano Sarajevsko primirje, Pakrac je, baš kao i obližnji Lipik, bio jedan od najrazrušenijih hrvatskih gradova. U takvim nemogućim okolnostima trebalo je nekako djelovati i koliko je to bilo moguće održavati red u Medicinskom centru u kojem je pri kraju rujna 1991. godine još uvijek bilo više od 300 pacijenata, od toga njih 275 na Psihijatriji.

Vrlo važnu, hrabru, rizičnu, ali i nužnu evakuaciju Medicinskog centra Pakrac, u tom trenutku pod konstantnim napadima i tek dvjestotinjak metara udaljenog od položaja pobunjenih Srba, osmislio je i sa svojim najbližim suradnicima i suradnicama organizirao Đorđe Gunjević, tadašnji pomoćnik povjerenika Vlade RH za Pakrac, zadužen za zdravstvo i socijalnu skrb.

U ranim jutarnjim satima 29. rujna 1991. godine, pod okriljem mraka i pod neposrednom opasnošću, Gunjević i suradnici su u dogovoru s Ministarstvom zdravstva **iz ratom ugrožene pakračke bolnice uspješno evakuirali 300 pacijenata i medicinskog osoblja. Među pacijentima većina su bili psihički bolesnici sa odjela Psihijatrije, no i više destaka nepokretnih civila i branitelja s odjela intenzivne njege i kirurgije.**

Na žalost, za svoje zasluge u, kako je neki nazivaju “najhumanijoj akciji u Domovinskom ratu”, Đorđe Gunjević je platio visoku cijenu objema stranama: prije evakuacije maltretirali su ga u Bučju koje je bilo pod kontrolom Srba, a nakon nje i merčepovci u zloglasnoj Pakračkoj Poljani. Iako se radilo o velikoj akciji i pobjedi humanosti nad bezumljem i zlom u kojoj se bolesnike nije dijelilo na nacionalnu, vjersku ili bilo koju drugu pripadnost, osoba koja ju je osmislila i provela doživjela je osobnu kalvariju – danima je premlaćivan i ponižavan, imovina mu je opljačkana, a kuća u Pakracu zapaljena.

Organizacije osnivačice: Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Centar za mirovne studije, Građanski odbor za ljudska prava, Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava. **Upravni odbor:** Živana Heđbeli, Pero Jurišin, Goranka Lalić, Zoran Pusić.

Predsjednik upravnog odbora: Zoran Pusić. **Voditeljica:** Vesna Teršelić. **SWIFT:** RZBHHR2X. **IBAN:** HR3824840081102930793.

O situaciji u ratnom Pakracu početkom '90-ih, akciji evakuacije bolnice, ali i svojoj tragičnoj sudbini Đorđe Gunjević je progovorio u formi dnevničko-memoarskih zapisa, koje je *Documenta* objavila 2010. godine pod nazivom “Evakuiran u Pakračku Poljanu”.

Svojevrсна satisfakcija i priznanje za sve učinjeno stiglo je 2010. godine kada je predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović odlikovao Đorđa Gunjevića i Katicu Bergman, glavnu medicinsku sestru pakračke bolnice, Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske za osobni čin hrabrosti i humanosti u Domovinskom ratu na području Pakraca 1991. godine.

Ovom prilikom želimo još jednom odati priznanje i zahvalnost svim znanim i neznanim pojedincima i pojedinkama širom Hrvatske koji su i u trenucima civilizacijskog propadanja čitavih zajednica u vihoru rata smogli snage i hrabrosti da čine dobro, često riskirajući i vlastite živote.

Za Documentu,

Vesna Teršelič